

Research Paper

Factors Influencing the Feeling of Safety and Security in Urban Green Spaces (Case Study: Mellat Urban Park, Sanandaj City)

Afshin Abdollahi ^{*1} , Mehdi Saidi ² , Hedieh Sayari ³

¹ Associate Professor, Department of Law, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Kurdistan, Sanandaj, Iran

² Assistant Professor, Department of Urban Planning, Faculty of Art and Architecture, University of Kurdistan, Sanandaj, Iran.

³ M.A. Student of Criminal Law and Criminology, Department of Law, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Kurdistan, Sanandaj, Iran.

[10.22080/usfs.2026.30049.2548](https://doi.org/10.22080/usfs.2026.30049.2548)**Received:**

September 18, 2025

Accepted:

December 25, 2025

Available online:

June 8, 2026

Keywords:

Sense of Security, Urban Green Spaces, Crime Prevention Through Environmental Design (CPTED), Mellat Park, Sanandaj City

Abstract

A feeling of safety and security is an essential prerequisite for the active and lasting presence of citizens in urban green spaces. This study aims to identify the key factors that influence this feeling in Mellat Park in Sanandaj, based on the theoretical framework of Crime Prevention Through Environmental Design (CPTED). The study is applied and uses a quantitative survey approach. Data were collected using a researcher-generated questionnaire distributed to 400 park visitors in the spring of 2024, focusing on five dimensions, including environmental, physical-spatial, landscape, social, and functional. The data was analyzed using SPSS version 27 and Pearson's correlation test. The results clearly show that the most effective factor for improving feelings of safety was "lack of blind and hidden spots through the use of low vegetation and trees with tall trunks" ($r = 0.581$), which reinforces the CPTED principle of "natural surveillance." This was followed by "adequate nighttime lighting" ($r = 0.547$) and "lack of risky behaviors" ($r = 0.595$) as the strongest predictors. In contrast, factors such as "excessively large open spaces" ($r = -0.105$) and the "presence of risky behaviors" ($r = -0.301$) were associated with a lower perception of safety. In addition, the presence of "supervised parking lots", "active security personnel," and "various activity spaces" had a significant positive impact on feelings of safety and security. Therefore, strategies such as eliminating blind spots, improving lighting systems, enhancing formal and social surveillance, and creating diverse spaces with a human scale can make Mellat Park a successful model for other urban green spaces.

Copyright © 2024 The Authors. Published by University of Mazandaran. This work is published as an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 License (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4>). Non-commercial uses of the work are permitted, provided the original work is properly cited.

***Corresponding Author:** Afshin Abdollahi

Address: Department of Law, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Kurdistan, Sanandaj, Iran.

Tel: 09126042809

Email: a.abdollahi@uok.ac.ir

1. Introduction

With increasing urbanization, urban green spaces play an important role as the lungs of the city and areas for social interaction, contributing significantly to the mental and physical well-being of citizens. Parks and gardens provide opportunities for relaxation, social interaction, and physical activity, which ultimately increases the quality of life. However, in addition to the physical amenities, the "feeling of safety and security" is also a key factor that encourages citizens to actively engage in these spaces. If people feel unsafe in a park, even the presence of excellent facilities cannot guarantee their presence. This feeling of safety is based on theories such as Crime Prevention Through Environmental Design (CPTED) and is influenced by factors such as environmental design, natural surveillance, lighting, and population density. Mellat Park in Sanandaj, as one of the most important parks in the city, provides a suitable setting to study these factors. The park's location near law enforcement and judicial facilities, as well as its unique topography, have created special conditions that require careful study. This study applies a quantitative approach and utilizes the CPTED framework to examine the factors that influence feelings of safety in Mellat Park. The main aim is to identify the features of the park that influence this feeling and provide practical recommendations for improving the design and management of the park to improve user safety and comfort.

2. Research Methodology

This study, which aims to identify factors that influence feelings of safety and security in urban green spaces, uses a quantitative and applied approach and focuses on Mellat Park in Sanandaj as a

case study. The target population of the study consisted of all residents of Sanandaj. A sample size of 400 participants was selected using the Cochran formula among the park visitors (from 410 distributed questionnaires), ensuring a confidence level of 95 and a margin of error of 5. Data collection was primarily carried out using a questionnaire developed by the researcher, which contained 40 questions on five dimensions (environmental, physical-spatial, scenic, social, and functional) on a five-point Likert scale. The validity of the questionnaire was confirmed by experts, and its reliability was determined using Cronbach's alpha ($\alpha = 0.727$). Data were collected in person and online at different times of the day and week. The collected data were analyzed using SPSS. Pearson's correlation coefficient was used to determine the relationship between the variables. Ethical principles such as informed consent and confidentiality were adhered to throughout the research process.

3. Research Findings

The research results on the factors that influence the feeling of safety in Mellat Park indicate that different dimensions of the park's characteristics play a role in this feeling. In the environmental dimension, the most important factor is the lack of blind spots and hidden areas due to the use of short plants and tall trees ($r = 0.581$, $p < 0.001$). This factor, together with direct sightlines, trimmed trees, natural surveillance with suitable vegetation, cleanliness of the surroundings, and visible water features, contributes significantly to an increased sense of security. A balance between privacy and visibility, and the presence of beautiful fountains, has a lesser influence.

In the physical-spatial dimension, the presence of various spaces such as playgrounds, pavilions, and outdoor cafés has the most positive effect on the perception of safety ($r = 0.243$, $p < 0.001$). The correct distribution of furniture and a sufficient number of seating options for user interaction are also important. It is worth noting that there is an inverse relationship between the size of the space and the feeling of safety, meaning that smaller, demarcated spaces tend to convey a greater sense of safety. In the landscape dimension, adequate and appropriate lighting at night is the most important factor influencing the feeling of safety ($r = 0.547$, $p < 0.001$). Improved visibility and surveillance through lighting, sufficient visibility of the different areas of the park, the proportionality of the space dimensions to their function, and easy wayfinding through signage also play an important role in increasing the feeling of safety. Open and interconnected spaces, the visual integration of elements and prominent visual and auditory cues have less influence, but visibility from the windows of surrounding buildings, the organised connection of environmental elements, and effective coordination between park elements play an indirect role.

In the social dimension, the prevention of risky behaviour has the greatest influence on the feeling of safety ($r = 0.595$, $p < 0.001$). The establishment of police assistance centres, the installation of surveillance cameras, and the active presence of park rangers are also significantly associated with an increased feeling of safety. Respect for collective rights, acoustic warning systems, a large number of people in the area, and the desire to be present during the day are also important factors. Dedicated areas for

vulnerable groups, access to facilities for the elderly, and the absence of signs of vandalism have a lesser impact. It is important to note that an increase in risky behaviour is associated with a decrease in the feeling of safety. In the functional dimension, supervised car parks are recognised as the strongest determinant of the feeling of safety ($r = 0.325$, $p < 0.005$). Safe and attractive routes, the presence of food and catering areas, the attractiveness of leisure facilities for different age groups, and easy access to the park are also important in this dimension. Conversely, a lack of facilities can lead to a lower perception of safety.

4. Conclusion

This research reveals that the sense of safety in Sanandaj's Mellat Park is a multifaceted phenomenon influenced by various factors. The strongest determinant is the "absence of blind spots," achieved through the use of short plants and tall trees. "Adequate nighttime lighting" and the "absence of risky behaviors" are also significant predictors of security. In contrast, "excessively large spaces" have a diminishing effect. Furthermore, the presence of "supervised parking," a "security force," and a "variety of activities" effectively enhances safety. Therefore, an integrated approach encompassing the elimination of blind spots, improved lighting, and strengthened surveillance can transform this park into a successful model.

Funding

There is no funding support.

Authors' Contribution

Authors contributed equally to the conceptualization and writing of the article. All of the authors approved the content of the manuscript and agreed on all aspects of the work.

Conflict of Interest

The authors declared no conflict of interest.

Acknowledgments

The authors appreciate all the scientific consultants in this paper.

علمی پژوهشی

عوامل مؤثر بر ایجاد حس امنیت و مصونیت از خطر در فضاهای سبز شهری (نمونه موردی: پارک شهری ملت شهر سنندج)

افشین عبداللهی^{*۱} ID، مهدی سعیدی^۲ ID، هدیه سیاری^۳ ID^۱ دانشیار، گروه حقوق، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران.^۲ استادیار، گروه شهرسازی، دانشکده هنر و معماری، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران.^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه حقوق، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه کردستان، سنندج، ایران.

10.22080/usfs.2026.30049.2548

چکیده

احساس امنیت و مصونیت از خطر، شرط لازم برای حضور فعال و پایدار شهروندان در فضاهای سبز شهری است. پژوهش حاضر با هدف شناسایی عوامل کلیدی مؤثر بر ایجاد این حس در پارک ملت شهر سنندج، بر مبنای چارچوب نظری «پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیطی» (CPTED) انجام شده است. مطالعه حاضر از نوع کاربردی و با رویکرد کمی - پیمایشی است که داده‌های آن از طریق توزیع پرسش‌نامه‌ای محقق‌ساخته در پنج بعد زیست‌محیطی، کالبدی - فضایی، منظر، اجتماعی و کارکردی در بین ۴۰۰ نفر از مراجعین پارک در بهار ۱۴۰۴ گردآوری و با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۷ و آزمون همبستگی پیرسون تحلیل شد. یافته‌ها نشان داد مؤثرترین عامل در افزایش احساس امنیت، «نبود نقاط کور و پنهان با استفاده از گیاهان کوتاه و درختان با تنه بلند» ($r = 0/581$) است. این شاخص اصل «نظارت طبیعی» در CPTED را تقویت می‌کند. پس از آن، «روشنایی کافی در شب» ($r = 0/547$) و «نبود رفتارهای پرخطر» ($r = 0/595$) به‌عنوان قوی‌ترین پیش‌بین‌ها شناسایی شدند. در مقابل، عواملی مانند «وسعت بسیار زیاد فضا» ($r = -0/105$) و «وجود رفتارهای پرخطر» ($r = -0/301$) با کاهش احساس امنیت مرتبط بودند. همچنین، وجود «پارکینگ‌های نظارت‌شده»، «حضور فعال نیروهای امنیتی» و «تنوع فضاهای فعالیتی» تأثیر مثبت و معناداری بر حس امنیت و مصونیت از خطر داشتند. از این‌رو اولویت‌بندی راهبردهایی مانند حذف نقاط کور، ارتقاء سیستم روشنایی، افزایش نظارت رسمی و اجتماعی و خلق فضاهای متنوع با مقیاس انسانی، می‌تواند پارک ملت را به الگویی موفق برای سایر فضاهای سبز شهری تبدیل کند.

تاریخ دریافت:

۲۷ شهریور ۱۴۰۴

تاریخ پذیرش:

۴ دی ۱۴۰۴

تاریخ انتشار:

۱۸ خرداد ۱۴۰۵

کلیدواژه‌ها:

احساس امنیت، فضاهای سبز شهری، پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیطی، پارک ملت شهر سنندج

* نویسنده مسئول: افشین عبداللهی

آدرس: گروه حقوق، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه

تلفن: ۰۹۱۲۶۰۴۲۸۰۹

ایمیل: a.abdollahi@uok.ac.ir

کردستان، سنندج، ایران.

این مقاله برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد حقوق کیفری و جرم‌شناسی با عنوان: بررسی پارامترهای مؤثر در پیشگیری از جرم به کمک طراحی محیطی پارک‌های شهری (مورد مطالعه: آبپدر و دیدگاه) است، ۱۴۰۴، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه کردستان.

۱ مقدمه

در دنیای امروز، گسترش شهرها و تغییرات اجتماعی ناشی از آن، کیفیت زندگی شهروندان را به شدت تحت تأثیر قرار داده است. از جمله عوامل مهم در این زمینه، فضاهای سبز شهری هستند که به عنوان ریه‌های تنفسی شهرها و عرصه‌های عمومی تعاملات اجتماعی، نقشی حیاتی در تأمین سلامت روانی و جسمانی شهروندان ایفا می‌کنند (Aram et al., 2019). به گونه‌ای که فضاهای سبز شهری مانند پارک‌ها، باغ‌ها و مناطق تفریحی، نقش اساسی در زندگی شهری ایفا می‌کنند. این فضاها با ایجاد فرصت‌هایی برای آرامش، تعاملات اجتماعی و فعالیت‌های بدنی و نیز ارائه امکاناتی به بهبود کیفیت زندگی شهروندان و ارتقاء زیبایی محیط کمک شایانی می‌کنند (Jabbar et al., 2022). با این حال، تأثیرگذاری این فضاها منوط به حضورپذیری و استفاده شهروندان از آنهاست و یکی از کلیدی‌ترین عواملی که این حضور را تضمین می‌کند، «احساس امنیت» است (Baran et al., 2018). مطالعات نشان می‌دهند که تمرکز پژوهش‌های پیشین در این حوزه اغلب تک‌بعدی یا دوبعدی بوده است که برخی صرفاً بر ابعاد کالبدی - فضایی یا منظر (مانند نورپردازی و مبلمان) و برخی دیگر تنها بر ابعاد اجتماعی (مانند نظارت طبیعی) متمرکز شده‌اند. این پراکندگی و عدم ارائه یک مدل یکپارچه، شکاف اصلی پژوهش‌های موجود محسوب می‌شود؛ چراکه احساس امنیت پدیده‌ای چندبعدی است. برای نمونه، یک پارک ممکن است مجهز به بهترین امکانات و زیباترین مناظر باشد، اما اگر کاربران در آن احساس ناامنی کنند، حضورشان محدود خواهد شد؛ حضور آنان کاملاً محدود می‌شود یا با اضطراب همراه خواهد بود. این مفهوم ریشه در مباحث نظری دهه‌های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ دارد. نظریه‌هایی مانند «پنجره‌های شکسته» کلینگ و ویلسون (۱۹۸۲) و ایده‌های جین جیکوبز (۱۹۶۱) درباره نظارت طبیعی، مبنای شکل‌گیری رویکرد نظام‌مند «پیشگیری از جرم از طریق طراحی

محیطی (CPTED)» شده‌اند. بر اساس این، پژوهش حاضر با پذیرش این پیش‌فرض که احساس امنیت، حاصل تعامل هم‌زمان ابعاد چندگانه است، در پی پرکردن این شکاف از طریق بررسی جامع و یکپارچه پنج بعد (زیست‌محیطی، کالبدی - فضایی، منظر، اجتماعی و کارکردی) در قالب چارچوب CPTED است. به گونه‌ای که این احساس امنیت پدیده‌ای تصادفی نیست؛ بلکه به درک فرد از ایمنی در برابر آسیب، جرم یا خطر هنگام استفاده از فضا اشاره دارد. این مفهوم عمیقاً با رفاه انسان و انسجام اجتماعی مرتبط و اهمیت آن در محیط‌های شهری دهه‌هاست که مورد شناسایی قرار گرفته است (Eller & Frey, 2019). از نظر تاریخی، حقوق‌دانان، برنامه‌ریزان شهری و جامعه‌شناسان تأکید کرده‌اند که قابلیت استفاده و مقبولیت فضاهای عمومی نه تنها به طراحی و امکانات آنها، بلکه به میزان احساس امنیت استفاده‌کنندگان نیز بستگی دارد. عوامل متعددی از جمله طراحی محیطی، نظارت طبیعی، نورپردازی، تراکم جمعیت و پیکربندی فضایی بر این حس امنیت و مصونیت از خطر تأثیر می‌گذارند (Vogiatzaki et al., 2020). این عوامل به روش‌های پیچیده‌ای با هم تعامل دارند تا آسایش و ایمنی کاربران را افزایش دهند یا تضعیف کنند. پویایی‌های این تعامل پیچیده به وضوح در پارک ملت سنندج قابل مشاهده است. این پارک به عنوان یک بستر مطالعاتی، امکان تحلیل عمیق‌تر این پدیده‌ها را فراهم می‌کند. پارک ملت یکی از شلوغ‌ترین و مهم‌ترین پارک‌های شهر سنندج است. قرارگیری پارک ملت در بافت شهری و مجاورت آن با نهادهای قضایی و انتظامی نظیر دادگاه تجدیدنظر استان کردستان و ستاد فرمان‌دهی نیروی انتظامی، به طور بالقوه زمینه‌ساز تشدید نظارت و کنترل اجتماعی در این فضا است. با این حال، توپوگرافی پارک که با تپه‌ها و دره‌ها مشخص می‌شود، نقاط کوری ایجاد می‌کند که نظارت طبیعی را کاهش می‌دهد. علاوه بر این، وجود یک پارک تفریحی، تراکم و ازدحام بازدیدکنندگان را افزایش می‌دهد و گروه‌های اجتماعی متنوعی را به خود جذب می‌کند. این

مراجعه می‌کنند، احساس امنیت کمتر و افرادی که در ساعت‌های ۸ تا ۱۲ صبح به بوستان مراجعه می‌کنند، احساس امنیت بیشتری دارند (ياسوری و همکاران، ۲۰۱۶).

رضایی و همکاران (۲۰۱۹)^۳، در پژوهشی به این نتیجه رسیدند که نتایج آزمون اسمیرنوف نشان می‌دهد که داده‌ها نرمال بوده و وضعیت سلامت عقل، مالی و اخلاقی اجرای قانون در پارک‌ها نامناسب است. همچنین، برخی از ابعاد احساس امنیت در سطح متوسط ارزیابی شده‌اند. نتایج این تحقیق همچنین نشان داد که جامعه شهروندان رابطه مستقیمی با زمان صرف‌شده در پارک‌ها برای اوقات فراغت خود دارند، به طوری که بین امنیت و فراغت شهروندان ارتباط معناداری وجود دارد (رضایی و همکاران، ۲۰۱۹).

محروس^۴ و همکاران (۲۰۱۸)، در مقاله‌ای با عنوان «ویژگی‌های فیزیکی و امنیت درک‌شده در پارک‌های شهری: بررسی در زمینه مصر» به این نتیجه رسیدند که وجود یک همبستگی قابل توجه بین ویژگی‌های فیزیکی مورد بررسی و امنیت درک‌شده وجود دارد. همچنین، تجزیه و تحلیل نشان داد که عوامل طراحی و نگهداری منظر و مشاهده و راهیابی می‌تواند به عنوان پیش‌بینی‌کننده‌های مهمی برای امنیت درک‌شده در پارک‌های شهری شناسایی شوند (Mahrous et al., 2018).

سعیدی^۵ و همکاران (۲۰۲۵)، در پژوهش خود نشان دادند که نتایج حاصله در مورد عوامل مؤثر بر امنیت ادراک‌شده حاکی است که عناصر محیطی از قبیل کیفیت روشنایی، نگهداری مطلوب از پارک و وجود علائم راهنما، بیش از سایر عوامل بر حس امنیت کاربران تأثیر مثبت دارند. در مقابل، عوامل جمعیت‌شناختی مانند جنسیت و سن به طور قابل توجهی امنیت درک‌شده را تحت تأثیر قرار داد، به طوری که زنان و افراد مسن در برخی محیط‌های

مطالعه با رویکردی کمی و مبتنی بر چارچوب نظری پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیطی (CPTED) انجام شده است و با تکیه بر تحقیقات قبلی، عوامل مؤثر بر احساس امنیت در پارک ملت را شناسایی می‌کند. هدف آن ارائه توصیه‌های عملی برای بهبود طراحی و مدیریت پارک به منظور افزایش ایمنی و آسایش کاربران است. با توجه به اهمیت موضوع، مطالعه حاضر به دنبال پاسخ به این پرسش است که کدامیک از ویژگی‌های پارک ملت در ایجاد حس امنیت و مصونیت از خطر تأثیرگذار است؟

۲ پیشینه پژوهش

مطالعات متعددی به بررسی عوامل مؤثر بر ایجاد حس امنیت در فضاهای سبز شهری پرداخته‌اند. با وجود این مطالعات، هنوز شکاف‌های قابل توجهی در دانش ما در مورد چگونگی ایجاد حس امنیت در فضاهای سبز شهری وجود دارد. در ادامه، نمونه‌هایی از تحقیقات انجام‌شده در این زمینه، اعم از مطالعات داخلی و خارجی، ارائه خواهد شد.

عبداللهی و همکاران (۲۰۲۴)^۱، در پژوهش خود نشان دادند که نتایج حاصله در مورد عوامل مؤثر بر احساس ناامنی حاکی از عواملی چون رخ دادن موارد اخیر جرم، وجود مسیرهای پرپیچ‌وخم و حضور افراد مست، به عنوان مؤثرترین عوامل نگرانی افراد از وقوع جرم است. در مقابل، حضور مردان و زنان بومی، شلوغ بودن پارک، حضور خانم‌های غیربومی و حضور افراد در حال عکاسی از طبیعت، ترس بازدیدکنندگان از وقوع جرم را بیش از همه کاهش می‌داد (عبداللهی و همکاران، ۲۰۲۴).

ياسوری و همکاران (۲۰۱۶)^۲، در پژوهش خود نشان دادند نتایج حاصله در مورد ساعت مراجعه و رابطه آن با احساس امنیت، حاکی این نکته است که افرادی که در ساعت‌های ۱۲ تا ۱۵ ظهر به بوستان

⁴ Mahrous

⁵ Saeedi

¹ Abdollahy

² Yasuri

³ Rezaee

پارک احساس ناامنی بیشتری گزارش کردند. همچنین، نزدیکی پارک به محل سکونت کاربران به شکل معناداری با افزایش احساس امنیت آنان مرتبط بود (Saeedi et al., 2025).

هی آ و همکاران (۲۰۲۵)^۱، در پژوهش خود نشان دادند که نتایج حاصله در مورد رابطه بین فضای سبز و امنیت حاکی از نقش دوگانه و پیچیده پوشش گیاهی است. از یک سو، فضاهای سبز با تقویت نظارت طبیعی، تسهیل تعاملات اجتماعی و افزایش انسجام محله می‌توانند تاب‌آوری در برابر جرم را بهبود بخشند. از سوی دیگر، این فضاها در صورت عدم طراحی و نگهداری مناسب (مانند ایجاد نقاط کور و کاهش قابلیت دید) می‌توانند با کاهش نظارت و افزایش فرصت‌های مجرمانه، احساس ناامنی را تقویت کنند (He et al., 2025).

با بررسی یافته‌های پژوهش‌های پیشین، از مطالعات داخلی تا پژوهش‌های بین‌المللی می‌توان دریافت که احساس امنیت در فضاهای سبز شهری پدیده‌ای چندوجهی است که تحت تأثیر طیف وسیعی از عوامل قرار دارد، اما آنچه پژوهش حاضر را از تحقیقات پیشین متمایز می‌سازد، نگاه جامع و یکپارچه آن است که برای نخستین بار به‌صورت هم‌زمان به بررسی و سنجش پنج بعد کلیدی زیست‌محیطی، کالبدی-فضایی، منظر، اجتماعی و کارکردی به‌عنوان عوامل مؤثر در ایجاد حس امنیت و مصونیت از خطر می‌پردازد. این رویکرد یکپارچه این امکان را فراهم می‌کند تا نه‌تنها تأثیر مستقل هر بعد، بلکه کنش‌ها و واکنش‌های متقابل و پیچیده بین این ابعاد نیز مورد تحلیل قرار گیرد.

۳ مبانی نظری

۳٫۱ حس امنیت و مصونیت از خطر در فضاهای سبز شهری

حس امنیت و مصونیت از خطر در فضاهای سبز شهری، یک احساس بنیادین و چندبعدی است که

فراتر از صرفاً نبود تهدید فیزیکی، به معنای آرامش روانی و اطمینان خاطری است که یک فرد در تعامل با این محیط‌ها تجربه می‌کند (Vojvodíková et al., 2022). هنگامی که این احساس بر فضای سبز حاکم باشد، فضا از یک محیط بالقوه برای بروز ناهنجاری‌ها به پناهگاهی امن و آرامش‌بخش تبدیل می‌شود که در آن امکان فعالیت‌های اجتماعی، تفریحی و ورزشی برای تمامی اقشار جامعه، به‌ویژه گروه‌های آسیب‌پذیرتر مانند زنان، کودکان و سالمندان، بدون دغدغه و ترس فراهم می‌شود (Lis & Iwankowski, 2021). درنهایت، تقویت این حس، نه‌تنها به افزایش رضایت‌مندی و تعلق خاطر شهروندان می‌انجامد، بلکه نقش بسزایی در ارتقاء سرزندگی، پویایی و سلامت اجتماعی کلان‌شهرها ایفا می‌کند. این حس امنیت و مصونیت از خطر تحت تأثیر عوامل متعددی قرار دارد که در ادامه توضیح داده می‌شوند.

۳٫۲ عوامل مؤثر در ایجاد حس امنیت و مصونیت از خطر در فضاهای سبز شهری

ایجاد حس امنیت و مصونیت از خطر در فضاهای سبز شهری، امری پیچیده و چندبعدی است که مستلزم توجه هم‌زمان به عوامل زیست‌محیطی، کالبدی-فضایی، منظر، اجتماعی و کارکردی می‌باشد. به این ترتیب، از بعد زیست‌محیطی، عناصر طبیعی نقش بسزایی ایفا می‌کنند (Duan et al., 2018). به‌طور مثال، چیدمان گیاهان با ایجاد مسیرهای دید مستقیم و عاری از بوته‌های حائل و همچنین حذف نقاط کور با بهره‌گیری از گیاهان کوتاه و درختان با تنه بلند، امکان نظارت طبیعی را فراهم می‌کند (Mohammadi, 2021). وجود آب و قرارگیری هدفمند عناصر آبی مانند فواره‌ها در مناطق پررفت‌وآمد، علاوه بر ایجاد آرامش، به نظارت غیرفعال کمک می‌کند (Luo et al., 2021). بعد منظر، به کیفیت ادراک بصری و تجربه کاربر

¹ He A

تمایل به حضور در ساعات مختلف روز و شب، همگی به عنوان نشانگرهای نهایی یک محیط اجتماعی امن و پویا عمل می‌کنند (Weisburd, 2021). در تکمیل این زنجیره، بعد کارکردی به زیرساخت‌ها و خدمات مورد نیاز برای پشتیبانی از امنیت می‌پردازد. وجود منابع و زیرساخت‌های کافی به خودی‌خود یک عامل بازدارنده جرم است (Nwabuko et al., 2024). حمل‌ونقل مناسب (Soni et al., 2019)، شامل دسترسی آسان به پارک و وجود پارکینگ‌های نظارت‌شده، امکان تردد امن را فراهم می‌کند. به‌طور خلاصه، وجود جاذبه‌ها و امکانات متنوع مانند رستوران و سفره‌خانه در نقاط استراتژیک، امکانات فرهنگی (تئاتر، موزه، گالری) و امکانات تفریحی (زمین‌های ورزشی، استخر، پارک بازی کودکان)، با جذب گروه‌های مختلف سنی و ایجاد زندگی و فعالیت در ساعات مختلف (Farahani et al., 2025)، به‌طور طبیعی به نظارت و امنیت پایدار محیط کمک شایانی می‌کنند.

۳/۳ انواع پیشگیری از جرم

پیشگیری از جرم، به‌عنوان یک رویکرد چندوجهی و حیاتی در مدیریت و ارتقاء امنیت جوامع، شامل مجموعه‌ای گسترده از اقدامات است که هدف آن‌ها کاهش دادن فرصت‌ها، انگیزه‌ها و زمینه‌های بروز رفتارهای مجرمانه و ارتقاء سطح امنیت و کیفیت زندگی اجتماعی برای تمامی افراد جامعه است (Sutton et al., 2021). در این راستا، رویکردهای متعددی برای دسته‌بندی انواع پیشگیری از جرم وجود دارد که هریک بر جنبه‌ای خاص از این مسأله متمرکز هستند. ازجمله این رویکردها می‌توان به تقسیم‌بندی پیشگیری به سه سطح اصلی اشاره کرد: پیشگیری اولیه (که به دنبال ازبین‌بردن ریشه‌های جرم از طریق بهبود شرایط اجتماعی و اقتصادی و تقویت هنجارهای مثبت است) (امانی‌پور^۲ و همکاران، ۲۰۲۱)، پیشگیری ثانویه (که بر شناسایی و مداخله زودهنگام در مورد افراد و گروه‌هایی که در معرض خطر ارتکاب جرم قرار دارند

می‌پردازد. میزان نور و روشنایی کافی در شب، ضمن بهبود دید، احساس امنیت را به‌طور قابل‌توجهی افزایش می‌دهد (Kim & Noh, 2018). رؤیت‌پذیری که شامل امکان دیده‌شدن نقاط مختلف پارک هم از داخل توسط کاربران و هم از خارج توسط ساکنین مجاور است، حس تحت‌نظر بودن مثبت را ایجاد می‌کند. تناسب فضا با رعایت نسبت استاندارد ابعاد هر فضا با عملکرد آن، از ایجاد فضاهای بیهوده و تهدیدآمیز جلوگیری می‌کند (Lis et al., 2019). در این میان، انسجام و تداوم از طریق توالی فضایی و بصری (پیوند منظم عناصر در قالب سلسله‌مراتب حرکتی) و وحدت و یکپارچگی (همخوانی بصری و عملکردی بین عناصر اصلی مانند نیمکت، روشنایی، کفپوش و پوشش گیاهی) به خوانایی فضا کمک می‌کند (Pidlisna et al., 2023). در مقابل، بعد اجتماعی که حیاتی‌ترین بعد است، مستقیماً با رفتارها و تعاملات انسانی سروکار دارد. امنیت در این بعد با عاری بودن فضا از نشانه‌های خرابکاری (وندالیسم)، نقاط کور و ناهنجاری‌های اجتماعی مانند اعتیاد یا تخلفات اخلاقی آغاز می‌شود. به همین دلیل، توجه به گروه‌های سنی حساس با اختصاص فضاهای ویژه و امن برای زنان، کودکان و سالخوردگان و تضمین دسترسی آنان را به امکانات ارتقا می‌دهد (مقامی و مؤمنی^۱، ۲۰۱۹). نظارت انسانی با حضور فعال پارکبان‌ها در نقاط پرتردد و ایجاد ایستگاه‌های امدادی پلیس و نظارت با فناوری با نصب دوربین‌های مداربسته در نقاط استراتژیک و سیستم‌های صوتی هشداردهنده (Socha & Kogut, 2020)، لایه‌های حفاظتی مضاعفی ایجاد می‌کنند. کاهش رواج رفتارهای نامناسب و افزایش توجه به حقوق دیگران از طریق رعایت حقوق جمعی و نصب تابلوهای یادآور، فرهنگ احترام متقابل را نهادینه می‌سازد (Mbonyumuvunyi, 2021). درنهایت، شاخص‌هایی مانند تراکم جمعیت مطلوب (خلوت‌نبودن)، همه‌شمولی (حضور متوازن تمام گروه‌های سنی)، ماندگاری طولانی‌مدت کاربران و

^۱ Moghimi and Momeni

^۲ Amanipour

این اصل اساسی استوار است که طراحی و چیدمان مناسب محیط فیزیکی می‌تواند رفتار انسان را تحت تأثیر قرار داده، احساس امنیت را افزایش دهد و به‌طور طبیعی فرصت‌های ارتکاب جرم را کاهش دهد (Quintero, 2019). این رویکرد که ریشه در آثار اندیشمندانی چون جین جیکوبز و اسکار نیومن دارد و توسط سی. ری جفری به‌صورت رسمی نام‌گذاری و توسعه داده شده است، هدف نهایی خود را ایجاد محیطی می‌داند که به‌صورت «طبیعی» و بدون نیاز به اقدامات پرهزینه پلیسی یا امنیتی، از وقوع جرم پیشگیری کند. این هدف از طریق اعمال اصول شش‌گانه CPTED محقق می‌شود که عبارت‌اند از: تعیین قلمرو (ایجاد مرزهای واضح بین فضاهای عمومی، نیمه‌خصوصی و خصوصی برای تقویت حس مالکیت و مسئولیت‌پذیری، نظارت طبیعی، کنترل طبیعی ورودی‌ها، تصویر و نگهداری از فضا، فعالیت‌های حمایتی و سخت کردن آماج جرم.

بر اساس این، پژوهش حاضر با اتکا بر اصول نظریه پیشگیری جرم از طریق طراحی محیط (CPTED) و الهام از تحقیقات پیشین، در پی آن است که عوامل مؤثر بر ایجاد حس امنیت و مصونیت از خطر در فضاهای سبز شهری (با نمونه موردی: پارک شهری ملت شهر سمنان) را مورد بررسی و واکاوی قرار دهد

۴ روش تحقیق

۴.۱ ابزار پژوهش

این پژوهش که با هدف شناسایی عوامل مؤثر در ایجاد حس امنیت و مصونیت از خطر در فضاهای سبز شهری انجام شده، به مطالعه موردی پارک شهری ملت سمنان پرداخته است. بدین منظور، با رویکردی کمی و از نوع کاربردی استفاده شده است. جامعه آماری این پژوهش را کلیه شهروندان سمنان تشکیل می‌دهند. با توجه به آخرین سرشماری مرکز آمار ایران در سال ۱۴۰۰ که جمعیت

تمرکز دارد (Sutton et al., 2021) و پیشگیری ثالثیه (که هدف آن جلوگیری از تکرار جرم و بازپروری مجرمان پس از ارتکاب جرم است) (Razali et al., 2021). علاوه بر این، می‌توان پیشگیری را براساس زمان‌بندی اقدامات نیز دسته‌بندی کرد، به‌گونه‌ای که پیشگیری‌های کوتاه‌مدت یا خُرد به دنبال کاهش فوری فرصت‌های جرم از طریق اقداماتی نظیر افزایش حضور پلیس یا نصب دوربین‌های مداربسته هستند (Sarre, 2024)، درحالی‌که پیشگیری‌های بلندمدت یا کلان در پی ایجاد تغییرات بنیادین در ساختارهای اجتماعی و اقتصادی جوامع به منظور ازبین‌بردن عوامل ریشه‌ای جرم‌زا هستند (فرخی، ۲۰۲۰). همچنین، پیشگیری از جرم را می‌توان براساس نوع مداخلات مورد استفاده نیز دسته‌بندی کرد، به‌گونه‌ای که پیشگیری اجتماعی بر سلامت‌سازی محیط اجتماعی و حذف عوامل جرم‌زا از طریق برنامه‌های آموزشی و توانمندسازی جوامع محلی تمرکز دارد، درحالی‌که پیشگیری رشد مدار یا زودرس بر مداخله زودهنگام در فرآیند رشد کودکان و نوجوانان و ارائه حمایت‌های لازم برای جلوگیری از انحراف آن‌ها به سمت رفتارهای مجرمانه تأکید دارد.

همچنین، پیشگیری قضایی شامل استفاده از ابزارهای قضایی و تقنینی برای بازدارندگی از جرم است، درحالی‌که پیشگیری عام و خاص به ترتیب به ایجاد بازدارندگی عمومی از طریق ترس از مجازات و بازدارندگی فردی و جلوگیری از تکرار جرم برای مجرمان خاص اشاره دارند (نجفی ابرندآبادی و شیر، ۲۰۱۹)^۲. در میان تمامی این رویکردها، پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیطی (CPTED) به‌عنوان یک رویکرد نوآورانه و مؤثر در کاهش فرصت‌های ارتکاب جرم از طریق تغییر شرایط محیطی مورد توجه ویژه‌ای قرار گرفته است. پیشگیری جرم از طریق طراحی محیط (CPTED) که هم یک نظریه جرم‌شناختی است و هم یک رویکرد عملی برای پیشگیری از جرم محسوب می‌شود، بر

^۲ Najafi Abrandabadi and Shiri

^۱ Farokhi

توجه به محقق ساخته بودن پرسشنامه، روایی و پایایی آن به طور جامع مورد ارزیابی قرار گرفت. برای تعیین روایی محتوا، پرسشنامه در اختیار ۱۲ نفر از متخصصان حوزه طراحی محیطی و برنامه ریزی شهری و حقوق دانان قرار گرفت و نظرات آنان اعمال شد. برای بررسی روایی سازه از تحلیل عاملی اکتشافی استفاده گردید که ساختار پنج عاملی پرسشنامه را تأیید کرد. پایایی پرسشنامه نیز با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای هر بُعد و کل پرسشنامه محاسبه شد. ضریب آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۷۲۷ و برای ابعاد مختلف به ترتیب جدول یک و نشان دهنده قابلیت اعتماد مطلوب ابزار پژوهش است (جدول ۱).

شهر سنج را ۵۲۸/۵۰۰ نفر گزارش کرده است، به منظور تعیین حجم نمونه مناسب، از فرمول کوکران با در نظر گرفتن خطای ۵٪ و سطح اطمینان ۹۵٪ استفاده که بر اساس آن، حجم نمونه ۳۸۴ نفری برای پارک تعیین شد. در عمل، ۴۱۰ پرسشنامه جمع آوری شد، اما پس از حذف پرسشنامه های ناقص، داده های ۴۰۰ پرسشنامه برای تحلیل نهایی مورد استفاده قرار گرفت. ابزار اصلی گردآوری داده ها در این پژوهش، پرسشنامه ای محقق ساخته بود که بر پایه مطالعات کتابخانه ای و میدانی و با مشورت متخصصان مرتبط طراحی شد. این پرسشنامه در قالب پنج بعد اصلی (زیست محیطی، کالبدی-فضایی، منظر، اجتماعی و کارکردی) و شامل ۴۰ گویه با استفاده از طیف لیکرت پنج درجه ای تدوین شد. با

جدول ۱. ضرایب پایایی (آلفای کرونباخ) پرسشنامه

ردیف	بُعد	تعداد گویه ها	ضریب آلفای کرونباخ
۱	زیست محیطی	۸	۰/۷۸۱
۲	کالبدی-فضایی	۴	۰/۸۰۲
۳	منظر	۱۰	۰/۷۶۵
۴	اجتماعی	۱۲	۰/۷۹۱
۵	کارکردی	۶	۰/۷۷۴
جمع	-	۴۰	۰/۷۲۷

پاسخ دهندگان در این پارک دارای تحصیلات دانشگاهی کارشناسی (۵۸٪)، کارشناسی ارشد (۲۸٪) یا دکتری (۷٪) بودند (جدول ۲).

در بررسی ویژگی های پاسخ دهندگان مشخص شد که از بین ۴۰۰ نفری که به پرسشنامه های پارک ملت پاسخ دادند، ۳۱٪ مردان و ۶۹٪ زنان در پارک حضور داشتند. از نظر سطح تحصیلات نیز

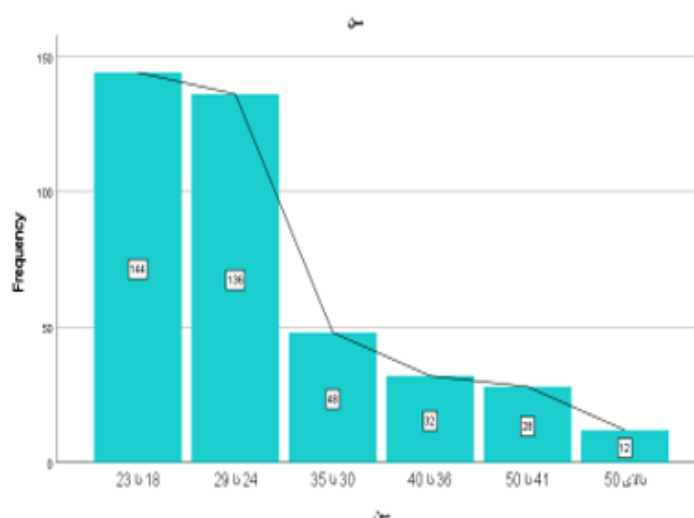

جدول ۲. اطلاعات پاسخ‌دهندگان

مشخصات	تعداد	درصد فراوانی
جنسیت	مرد	۱۲۴
	زن	۲۷۶
تحصیلات	دیپلم	۲۸
	کارشناسی	۲۳۲
	کارشناسی ارشد	۱۱۲
	دکتری	۲۸
		٪۳۱
		٪۶۹
		٪۷
		٪۵۸
		٪۲۸
		٪۷

است، جوانان کمتر از ۳۰ سال تمایل زیادی به پاسخ‌گویی داشتند (نمودار ۱).

اگرچه گروه‌های سنی پاسخ‌دهندگان بین ۱۸ تا ۷۰ سال بودند، اما چنانکه از نمودار میله‌ای مشخص

نمودار ۱. فراوانی سنی جمعیت نمونه

استناد علمی را به داده‌های جمع‌آوری شده فراهم می‌کند. درنهایت در این پژوهش، داده‌های جمع‌آوری شده از طریق پرسش‌نامه با استفاده از روش آماری مناسب مورد تحلیل قرار گرفتند. برای تحلیل داده‌های کمی، به منظور بررسی رابطه خطی بین متغیرهای کمی، از آزمون ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. کلیه مراحل تحلیل داده‌ها با رعایت پیش‌فرض‌های آماری و با بهره‌گیری از نرم‌افزارهای تخصصی انجام گرفت.

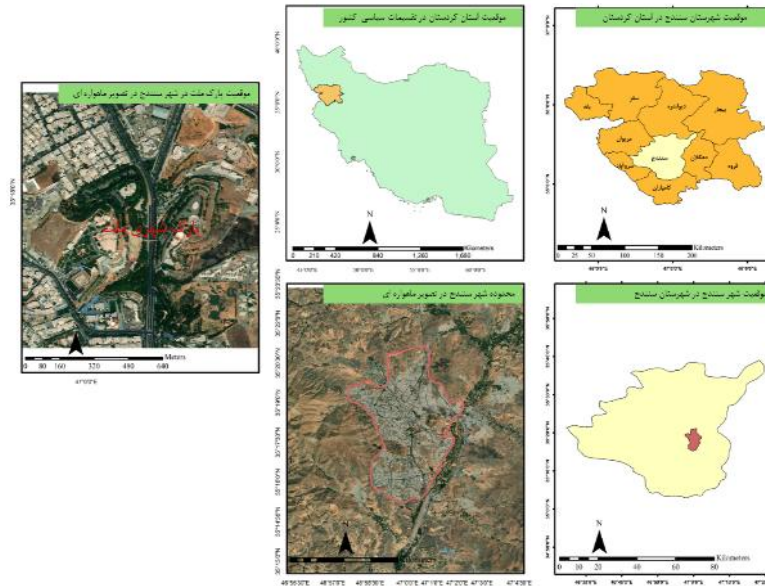
درنهایت، داده‌ها به شیوه میدانی و آنلاین و در بازه‌های زمانی مختلف روز و هفته جمع‌آوری شدند و تحلیل آن‌ها با استفاده از نرم‌افزارهای آماری SPSS با به‌کارگیری روش‌های از نوع کاربردی و با رویکرد کمی-پیمایشی انجام گرفت. شایان ذکر است که رعایت اصول اخلاقی از جمله رضایت آگاهانه و محرمانگی اطلاعات در تمام مراحل پژوهش مدنظر قرار گرفت. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که ابزارهای پژوهش از ثبات درونی و قابلیت اعتماد مطلوبی برخوردار می‌باشند. این یافته‌ها امکان

۴٫۲ منطقه مورد مطالعه

در این پژوهش، منطقه مورد مطالعه شامل یک پارک شهری واقع در شهر سنندج است. این پارک شهری پارک ملت است که در محله ملت سنندج و

در بلوار پاسداران واقع شده است. از نظر موقعیت جغرافیایی، پارک ملت در نزدیکی مراکزی مانند مجتمع تجاری باندا آبیدر، مرکز ام آر آی شهید قاضی، مهمانسرای نیروی انتظامی و هتل جهانگردی سنندج قرار دارد (شکل ۱).

شکل ۱. موقعیت جغرافیایی پارک شهری ملت سنندج

ساخت. براساس یافته‌ها، نبود نقاط کور و پنهان با استفاده از گیاهان کوتاه و درختان با تنه بلند با ضریب همبستگی ۰٫۵۸۱ ($p=0.000$) بیشترین تأثیر مثبت را بر حس امنیت و مصونیت از خطر دارد (جدول ۳). به این معنا که با حذف نقاط کور و ایجاد دید کافی در فضا، حس امنیت در پارک به‌طور قابل توجهی افزایش می‌یابد. هرس کردن درختان و استفاده از گیاهان مناسب، به ایجاد دید کافی در فضا کمک کرده و امکان نظارت طبیعی را افزایش می‌دهد. علاوه بر این، نبود آشغال و پسماند و تمیز بودن سطوح پارک با ضریب همبستگی ۰٫۲۷۹ ($p=0.000$) نیز با ایجاد فضایی پاکیزه و منظم، حس آرامش و امنیت را در بازدیدکنندگان تقویت می‌کند. سپس نظارت طبیعی با قراردادن عناصر آبی در دیدرس و مناطق پر رفت‌وآمد با ضریب همبستگی ۰٫۲۵۶ ($p=0.000$) نیز با ایجاد جاذبه بصری و تشویق به حضور افراد، به افزایش امنیت و مصونیت از خطر کمک می‌کند و در نهایت وجود

۵ یافته‌ها و بحث

۵٫۱ ارزیابی وجود حس امنیت و مصونیت از خطر در پارک شهری ملت با استفاده از آزمون همبستگی پیرسون

در مطالعه حاضر، با هدف سنجش عوامل مؤثر بر ترجیح شهروندان در انتخاب پارک شهری با تأکید بر حس امنیت و مصونیت از خطر نسبت به سایر پارک‌ها، با تمرکز بر شاخص‌های زیست‌محیطی، کالبدی- فضایی، منظر، اجتماعی و کارکردی از روش همبستگی پیرسون بهره گرفته شد.

۵٫۱٫۱ بعد زیست‌محیطی

نتایج این بررسی، نکات قابل‌توجهی را در خصوص ویژگی‌های زیست‌محیطی مؤثر بر ایجاد حس امنیت و مصون بودن از خطر در پارک ملت آشکار

فواره‌های زیبا جهت ایجاد آرامش در محیط یا در فضا با ضریب همبستگی 0.146 ($p=0.004$) و تعادل حریم خصوصی و دید با تراکم منظم گیاهان در موقعیت‌های مختلف پارک با ضریب همبستگی 0.104 ($p=0.038$) نیز تأثیر کم‌تری در افزایش حس امنیت دارند (جدول ۳).

۵/۱/۲ بعد کالبدی-فضایی

در بررسی بعد کالبدی-فضایی پارک شهری ملت از منظر حس امنیت و مصونیت از خطر، براساس یافته‌ها و نتایج آزمون همبستگی پیرسون نشان می‌دهد وجود فضاهای مختلف از جمله: محل بازی کودکان، آلاچیق، کافه روباز و... با ضریب همبستگی 0.243 ($p=0.000$) بیشترین تأثیر مثبت را بر حس امنیت و مصونیت از خطر دارد (جدول ۳). این تنوع فضایی بستری برای فعالیت‌های مختلف فراهم می‌کند. حضور گروه‌های متنوع، پویایی و سرزندگی پارک را افزایش داده و در نتیجه، حس امنیت را تقویت می‌کند. با وجود این، شاخص‌های قرارگیری و پراکنش متعادل انواع مبلمان در موقعیت‌های مختلف پارک با ضریب همبستگی 0.138 ($p=0.006$) و تعداد کافی مبلمان برای استراحت و نشستن تعامل کاربران باهم با ضریب همبستگی 0.124 ($p=0.003$) در رده‌های بعدی اهمیت قرار دارند. وجود مبلمان کافی و توزیع مناسب آن در فضا، با فراهم کردن امکان استراحت و تعامل اجتماعی، به ایجاد فضایی دلپذیر و امن در پارک کمک می‌کند. درنهایت، کافی بودن وسعت و اندازه فضا با ضریب همبستگی 0.105 ($p=0.036$) - رابطه معکوسی را با حس امنیت دارد. به عبارت دیگر، هرچه فضا محدودتر باشد، حس امنیت تا حدودی افزایش می‌یابد. کوچک بودن فضا ناآرامی را کاهش دهد و به افزایش حس امنیت منجر شود.

۵/۱/۳ بعد منظر

در بررسی بعد منظر پارک شهری ملت و ارتباط آن با حس امنیت و مصونیت از خطر، شاخص روشنایی کافی و مناسب در کل پارک در شب هنگام با ضریب همبستگی 0.547 ($p=0.000$) بیشترین

تأثیر مثبت را بر حس امنیت و مصونیت از خطر دارد. سپس شاخص بعدی وجود روشنایی کافی در شب، با افزایش دید و کاهش نقاط تاریک، به‌طور قابل توجهی حس امنیت و مصونیت از خطر را در پارک تقویت می‌کند. سپس شاخص بهبود دید و نظارت با استفاده از نورپردازی مناسب برای روشن کردن مسیرها و فضاهای باز و گسترده در شب نیز با ضریب همبستگی 0.521 ($p=0.000$) در رتبه بعدی اهمیت قرار دارد. به‌گونه‌ای که نورپردازی مناسب، علاوه بر افزایش دید، امکان نظارت بر محیط را نیز بهبود بخشیده و به کاهش جرم و جنایت کمک می‌کند و حس امنیت را در پارک افزایش می‌دهد. همچنین، دیده شدن موقعیت‌های مختلف پارک توسط حاضرین در پارک با ضریب همبستگی 0.519 ($p=0.001$) عامل مهمی در ایجاد حس امنیت است. به شیوه‌ای که دید کافی به نقاط مختلف پارک، امکان نظارت همگانی را افزایش داده و به کاهش فرصت‌های جرم کمک می‌کند و افراد را از خطر مصون می‌دارد. در ادامه شاخص نسبت استاندارد و مناسب ابعاد هر فضا با توجه به عملکرد آن با ضریب همبستگی 0.482 ($p=0.000$) و مسیریابی آسان و راحت با استفاده از نشانه‌ها و علائم راهنما با ضریب همبستگی 0.429 ($p=0.000$) نیز از دیگر عوامل مؤثر در افزایش حس امنیت هستند. به شکلی که ابعاد مناسب فضاها و مسیریابی آسان، با ایجاد حس آرامش و کنترل بر محیط، به افزایش حس امنیت کمک می‌کنند. علاوه بر این، فضاهای باز و متصل به هم برای دسترسی و حرکت آسان در پارک با ضریب همبستگی 0.350 ($p=0.005$) با ایجاد امکان تردد آسان و افزایش نظارت اجتماعی، همخوانی بصری و عملکردی بین عناصر اصلی پارک (نیمکت، روشنایی، کفپوش، پوشش گیاهی) با ضریب همبستگی 0.300 ($p=0.025$) با ایجاد یکپارچگی بصری و زیبایی در محیط و نشانه‌های بصری و صوتی برجسته و فعال برای راهنمایی به منظور جهت‌یابی در پارک با ضریب همبستگی 0.286 ($p=0.000$) با کمک به جهت‌یابی آسان و کاهش حس گم‌شدگی، به میزان

خلوت نبودن پارک با ضریب همبستگی ۰,۳۸۸ ($p=0.002$) و میزان تمایل برای حضور در روز با ضریب همبستگی ۰,۳۸۹ ($p=0.000$) نیز از عوامل مهم در ایجاد حس امنیت هستند. به نحوی که این شاخص‌های حضور تعداد زیاد افراد و تمایل به حضور در روز، باعث افزایش نظارت اجتماعی و کاهش فرصت‌های جرم می‌شود. در ادامه میزان تمایل برای حضور در شب‌هنگام با ضریب همبستگی ۰,۳۵۱ ($p=0.000$) و وجود تابلوهای یادآوری درباره حقوق و مسؤولیت‌های کاربران پارک با ضریب همبستگی ۰,۳۲۵ ($p=0.000$) به میزان کم‌تری نسبت به شاخص‌های دیگر در افزایش حس امنیت نقش دارند. از سوی دیگر شاخص‌های دیگر همچون: دسترسی به امکانات برای سالخوردگان به منظور راحتی و امنیت بیشتر با ضریب همبستگی ۰,۳۱۶ ($p=0.000$) و نبود آثاری از تخریب عمدی یا تغییر ناخواسته در المان‌های محیطی پارک با ضریب همبستگی ۰,۳۱۲ ($p=0.004$) و فضاهای ویژه و امن برای گروه‌های آسیب‌پذیر مانند زنان و کودکان با ضریب همبستگی ۰,۳۰۸ ($p=0.000$) با ایجاد فضایی مناسب و امن برای این گروه‌ها، به میزان کمی به افزایش حس امنیت کمک می‌کنند. در مقابل، شاخص‌هایی همچون: مدت زمان حضور مراجعین در فضاهای مختلف پارک با ضریب همبستگی ۰,۲۲۴ ($p=0.000$) و تنوع و توازن گروه‌های سنی (کودک، نوجوان، جوان، مسن) حاضر در فضاهای اصلی پارک با ضریب همبستگی ۰,۲۱۵ ($p=0.045$) نیز از جمله عواملی هستند که به‌طور غیرمستقیم بر حس امنیت تأثیر می‌گذارند. درنهایت، میزان فراوانی رفتارهای پرخطر اجتماعی ثبت‌شده در بازه‌های زمانی مشخص با ضریب همبستگی ۰,۳۰۱- ($p=0.000$) با حس امنیت نتیجه عکس دارد؛ به این معنا که هرچه میزان رفتارهای پرخطر در پارک بیشتر باشد، حس امنیت به‌طور مستقیم کاهش می‌یابد و برعکس.

کم‌تری در افزایش حس امنیت نقش دارند. حتی امکان دیده‌شدن موقعیت‌های مختلف پارک از پنجره‌های ساختمان‌های اطراف با ضریب همبستگی ۰,۲۹۸ ($p=0.000$) و پیوند منظم و هدفمند عناصر محیطی در قالب سلسله‌مراتب دیداری و حرکتی با ضریب همبستگی ۰,۲۵۰ ($p=0.040$) و هماهنگی مؤثر و ایمن میان عناصر پارک با ضریب همبستگی ۰,۲۴۵ ($p=0.018$) نیز از جمله عواملی هستند که به‌طور غیرمستقیم بر حس امنیت و مصونیت از خطر تأثیر می‌گذارند.

۵/۱/۴ بعد اجتماعی

در بررسی بعد اجتماعی پارک شهری ملت و تأثیر آن بر حس امنیت و مصونیت از خطر، شاخص نبود رفتارهای پرخطر (اعتیاد، تخلفات اخلاقی) با رویکردی پیشگیرانه در سازمان‌دهی فضاهای پارک با ضریب همبستگی ۰,۵۹۵ ($p=0.000$) بیشترین تأثیر مثبت را بر حس امنیت و مصونیت از خطر دارد. به‌گونه‌ای که پیشگیری از رفتارهای پرخطر، با ایجاد فضایی آرام و سالم، به‌طور قابل‌توجهی حس امنیت را در پارک تقویت می‌کند. سپس ایجاد ایستگاه‌های امدادی وابسته به پلیس در نقاط کلیدی پارک برای ارائه خدمات فوریتی، پاسخ‌گویی به حوادث و افزایش حس امنیت با ضریب همبستگی ۰,۵۲۹ ($p=0.000$) و وجود دوربین‌های مداربسته در نقاط استراتژیک پارک برای نظارت و امنیت با ضریب همبستگی ۰,۴۷۲ ($p=0.000$) نیز به‌عنوان عوامل مهم بعدی در ایجاد حس امنیت و مصونیت از خطر شناخته می‌شوند (جدول ۳). درعین‌حال، حضور فعال پارکبان‌ها با ارائه خدمات و راهنمایی به مراجعین و رعایت حقوق جمعی با ایجاد فضایی محترمانه و همدلانه، به افزایش حس امنیت و مصونیت از خطر کمک می‌کنند. از طرفی دیگر شاخص سیستم‌های صوتی هشداردهنده متصل به دوربین‌ها برای اطلاع‌رسانی سریع در مواقع اضطراری نیز با ضریب همبستگی ۰,۴۰۹ ($p=0.000$) در راستای افزایش امنیت عمل می‌کند. پس از آن وجود تعداد قابل توجه افراد در فضا و

۵/۱/۵ بعد کارکردی

در بررسی بعد کارکردی پارک شهری ملت و تأثیر آن بر حس امنیت و مصونیت از خطر، براساس نتایج آزمون همبستگی پیرسون، شاخص پارکینگ‌های نظارت‌شده به‌عنوان عامل بازدارنده جرم با ضریب همبستگی ۰/۳۲۵ ($p=0.005$) به‌عنوان قوی‌ترین عامل تعیین‌کننده شناسایی شده است (جدول ۳). این یافته نشان می‌دهد که وجود پارکینگ‌های امن و دارای نظارت کافی، نقش مهمی در افزایش حس امنیت مراجعین پارک دارد؛ زیرا افراد اطمینان دارند که وسایل نقلیه‌شان در مکانی امن قرار دارد و احتمال سرقت یا آسیب‌دیدگی آن کاهش می‌یابد. در همین راستا، مسیرهای امن و جذاب با امکان تردد

راحت و بیشتر بازدیدکنندگان با ضریب همبستگی ۰/۲۰۱ ($p=0.049$) در رتبه بعدی اهمیت قرار دارد. یکی دیگر از شاخص‌ها میزان دسترسی به پارک با ضریب همبستگی ۰/۱۳۶ ($p=0.006$) نیز به‌عنوان یک عامل مؤثر در ایجاد حس امنیت شناسایی شده است و نشان می‌دهد که دسترسی آسان به پارک و وجود وسایل حمل‌ونقل عمومی مناسب، می‌تواند به افزایش حس امنیت و مصونیت از خطر کمک کند. درنهایت، نبود امکانات فیزیکی در پارک به‌عنوان عاملی برای تضعیف امنیت محیطی و افزایش بستر جرم با ضریب همبستگی ۰/۱۴۸- ($p=0.255$) رابطه معکوسی با احساس امنیت و مصون بودن از خطر دارد.

جدول ۳. بررسی وجود حس امنیت و مصونیت از خطر در پارک شهری ملت

ابعاد	شاخص	ضریب همبستگی پیرسون بین دو متغیر	معنی‌داری دوطرفه
زیست‌محیطی	مسیرهای دید مستقیم و بدون بوته‌های حائل در سراسر پارک	۰/۴۱۷	۰/۰۰۰
	نبود نقاط کور و پنهان با استفاده از گیاهان کوتاه و درختان با تنه بلند	۰/۵۸۱	۰/۰۰۰
	نظارت طبیعی با قراردادن عناصر آبی در دیدرس و مناطق پر رفت‌وآمد	۰/۲۵۶	۰/۰۰۰
	وجود فواره‌های زیبا جهت ایجاد آرامش در محیط یا در فضا	۰/۱۴۶	۰/۰۰۴
	تعادل حریم خصوصی و دید با تراکم منظم گیاهان در موقعیت‌های مختلف پارک	۰/۱۰۴	۰/۰۳۸
	نظارت طبیعی با گیاهان کوچک و درختان با تنه بلند	۰/۳۱۷	۰/۰۰۰
	درختان هرس‌شده جهت ازبین‌رفتن نقاط کور	۰/۳۵۲	۰/۰۰۰
	نبود آشغال و پسماند و تمیز بودن سطوح پارک	۰/۲۷۹	۰/۰۰۰
کالبدی- فضایی	وجود فضاهای مختلف ازجمله: محل بازی کودکان، آلاچیق، کافه روباز و ...	۰/۲۴۳	۰/۰۰۰
	کافی بودن وسعت و اندازه فضا	-۰/۱۰۵	۰/۰۳۶
	قرارگیری و پراکنش متعادل انواع مبلمان در موقعیت‌های مختلف پارک	۰/۱۳۸	۰/۰۰۶
	تعداد کافی مبلمان برای استراحت و نشستن تعامل کاربران باهم	۰/۱۲۴	۰/۰۰۳
منظر	روشنایی کافی و مناسب در کل پارک در شب‌هنگام	۰/۵۴۷	۰/۰۰۰
	بهبود دید و نظارت با استفاده از نورپردازی مناسب برای روشن‌کردن مسیرها و فضاهای باز و گسترده در شب	۰/۵۲۱	۰/۰۰۰
	امکان دیده‌شدن موقعیت‌های مختلف پارک از پنجره‌های ساختمان‌های اطراف	۰/۲۹۸	۰/۰۰۰
	دیده‌شدن موقعیت‌های مختلف پارک توسط حاضرین در پارک	۰/۵۱۹	۰/۰۰۱
	نسبت استاندارد و مناسب ابعاد هر فضا با توجه به عملکرد آن	۰/۴۸۲	۰/۰۰۰
	فضاهای باز و متصل به هم برای دسترسی و حرکت آسان در پارک	۰/۳۵۰	۰/۰۰۵
	پیوند منظم و هدفمند عناصر محیطی در قالب سلسله‌مراتب دیداری و حرکتی	۰/۲۵۰	۰/۰۴۰
	همخوانی بصری و عملکردی بین عناصر اصلی پارک (نیمکت، روشنایی، کفپوش، پوشش گیاهی)	۰/۳۰۰	۰/۰۲۵
	همانگی مؤثر و ایمن میان عناصر پارک	۰/۲۴۵	۰/۰۱۸

اجتماعی	نشانه‌های بصری و صوتی برجسته و فعال برای راهنمایی به منظور جهت‌یابی در پارک	۰/۲۸۶	۰/۰۰۰
	مسیریابی آسان و راحت با استفاده از نشانه‌ها و علائم راهنما	۰/۴۲۹	۰/۰۰۰
	نبود آثاری از تخریب عمدی یا تغییر ناخواسته در المان‌های محیطی پارک	۰/۳۱۲	۰/۰۰۴
	نبود نقاط پنهان و کنج موقعیت‌های مختلف پارک	۰/۲۹۱	۰/۰۰۹
	نبود رفتارهای پرخطر (اعتیاد، تخلفات اخلاقی) با رویکردی پیشگیرانه در سازمان‌دهی فضاهای پارک	۰/۵۹۵	۰/۰۰۰
	فضاهای ویژه و امن برای گروه‌های آسیب‌پذیر مانند زنان و کودکان	۰/۳۰۸	۰/۰۰۰
	دسترسی به امکانات برای سالخوردگان به منظور راحتی و امنیت بیشتر	۰/۳۱۶	۰/۰۰۰
	حضور فعال پارکبان‌ها در نقاط مختلف پارک، به‌ویژه در نقاط پر تردد و آسیب‌پذیر، به منظور ارائه خدمات، راهنمایی و افزایش حس امنیت	۰/۴۴۵	۰/۰۰۰
	ایجاد ایستگاه‌های امدادی وابسته به پلیس در نقاط کلیدی پارک برای ارائه خدمات فوریتی، پاسخ‌گویی به حوادث و افزایش حس امنیت	۰/۵۲۹	۰/۰۰۰
	وجود دوربین‌های مداربسته در نقاط استراتژیک پارک برای نظارت و امنیت	۰/۴۷۲	۰/۰۰۰
	سیستم‌های صوتی هشداردهنده متصل به دوربین‌ها برای اطلاع‌رسانی سریع در مواقع اضطراری	۰/۴۰۹	۰/۰۰۰
	میزان فراوانی رفتارهای پرخطر اجتماعی ثبت‌شده در بازه‌های زمانی مشخص	-۰/۳۰۱	۰/۰۰۰
	میزان رعایت حقوق جمعی در استفاده از فضاهای عمومی پارک	۰/۴۲۵	۰/۰۰۰
	وجود تابلوهای یادآوری درباره حقوق و مسئولیت‌های کاربران پارک	۰/۳۲۵	۰/۰۰۰
	وجود تعداد قابل توجه افراد در فضا و خلوت نبودن پارک	۰/۳۸۸	۰/۰۰۲
	تنوع و توازن گروه‌های سنی (کودک، نوجوان، جوان، مسن) حاضر در فضاهای اصلی پارک	۰/۲۱۵	۰/۰۴۵
	مدت زمان حضور مراجعین در فضاهای مختلف پارک	۰/۲۲۴	۰/۰۰۰
	میزان تمایل برای حضور در شب‌هنگام	۰/۳۵۱	۰/۰۰۰
	میزان تمایل برای حضور در روز	۰/۳۸۹	۰/۰۰۰
کارکردی	نبود امکانات فیزیکی در پارک به‌عنوان عاملی برای تضعیف امنیت محیطی و افزایش بستر جرم	-۰/۱۴۸	۰/۰۴۵
	میزان دسترسی به پارک	۰/۱۳۶	۰/۰۰۶
	پارکینگ‌های نظارت‌شده به‌عنوان عاملی بازدارنده جرم	۰/۳۲۵	۰/۰۰۵
	مسیرهای امن و جذاب با امکان تردد راحت و بیشتر بازدیدکنندگان	۰/۲۰۱	۰/۰۴۹

۰/۰۰۱	۰/۱۶۵	وجود هدفمند فضاهای پذیرایی و غذاخوری عمومی در نقاط استراتژیک پارک به منظور حضور پایدار شهروندان
۰/۰۴۹	۰/۱۰۰	فضاهای فرهنگی متنوع (تئاتر، موزه، گالری هنری) به عنوان ابزاری برای حضور فعال شهروندان
۰/۰۱۸	۰/۱۱۹	جذب گروه‌های مختلف سنی به سبب وجود تجهیزات تفریحی متنوع در پارک

مراجعه‌کنندگان افزایش می‌دهد. این نتیجه با پژوهش یاسوری و همکاران (۲۰۱۶) که احساس امنیت بیشتر در فضاهای با وسعت کم‌تر را نشان دادند، هم‌سو است؛ به گونه‌ای که هرچه وسعت یک فضا بیشتر باشد، احساس امنیت کاهش می‌یابد و برعکس.

در بعد منظر، شاخص‌های «روشنایی کافی و مناسب» با ضریب همبستگی ۰/۵۴۷ و «بهبود دید و نظارت با استفاده از نورپردازی مناسب» با ضریب همبستگی ۰/۵۲۱، نقش کلیدی در تحقق نظارت طبیعی (اصل دوم CPTED) ایفا می‌کنند. این یافته با مطالعه سعیدی و همکاران (۲۰۲۵) که بر کیفیت روشنایی به عنوان عاملی کلیدی تأکید کردند، هم‌سو است و همچنین با نتایج محروس و همکاران (۲۰۱۸) در زمینه «مشاهده و راهیابی» همخوانی دارد.

در بعد اجتماعی، شاخص «حضور تعداد قابل توجه افراد در فضا» با ضریب همبستگی ۰/۳۸۸، حلقه اتصال تمامی ابعاد محسوب می‌شود. این شاخص با تقویت اصل نظارت طبیعی (اصل دوم CPTED) و همچنین با تسهیل فعالیت‌های حمایتی (اصل پنجم CPTED)، حس امنیت جمعی را افزایش داده و منجر به مصونیت از خطر می‌شود.

در بعد کارکردی، شاخص «پارکینگ‌های نظارت‌شده» با ضریب همبستگی ۰/۳۲۵، نمونه بارز هم‌پوشانی کنترل طبیعی ورودی‌ها (اصل سوم CPTED) و سخت‌کردن آماج جرم (اصل ششم CPTED) است. این ترکیب با محدودکردن دسترسی‌های غیرمجاز و افزایش ریسک برای مجرمین بالقوه، به طور مستقیم باعث ایجاد احساس امنیت و مصونیت از خطر برای کاربران و

تحلیل یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد اگرچه تمامی ابعاد پنج‌گانه در ایجاد امنیت نقش دارند، اما ابعاد زیست‌محیطی و اجتماعی به عنوان پایه‌های اصلی شکل‌دهنده حس امنیت در پارک ملت عمل می‌کنند. قوی‌ترین رابطه مثبت در بعد زیست‌محیطی مربوط به شاخص «نبود نقاط کور و پنهان با استفاده از گیاهان کوتاه و درختان با تنه بلند» با ضریب همبستگی ۰/۵۸۱ بود که اساس نظارت طبیعی در چارچوب، یکی از اصل‌های CPTED را تشکیل می‌دهد و با مکانیزم «کاهش فرصت جرم» قابل تبیین است. با این حال، نکته حائز اهمیت، تعامل پویا بین ابعاد مختلف است؛ به طوری که شاخص «نبود آشغال و پسماند» با ضریب همبستگی ۰/۲۷۹ در بعد زیست‌محیطی با اصل «حفظ و نگهداری» مرتبط است، اما اثرگذاری کامل آن در گرو حضور فعال نهادهای نظارتی می‌باشد. این هم‌افزایی به وضوح در شاخص «نبود رفتارهای پرخطر» با ضریب همبستگی ۰/۵۹۵ مشهود است که هم بازتابی از «حفظ و نگهداری» است و هم محصول «نظارت رسمی» محسوب می‌شود. این نتیجه با یافته‌های عبداللهی و همکاران (۲۰۲۴) که حضور افراد نابهنجار را از عوامل مؤثر بر نگرانی از وقوع جرم دانسته‌اند، همخوانی دارد.

در بعد کالبدی-فضایی یافته جالب‌توجه، رابطه معکوس شاخص «کافی بودن وسعت و اندازه فضا» با ضریب همبستگی ۰/۱۰۵- با ایجاد حس امنیت همراه بود. این پدیده را می‌توان با مکانیزم روان‌شناختی «احساس گم‌شدگی و بی‌هویتی» در فضاهای بسیار بزرگ تبیین کرد که به کاهش قابلیت تعیین قلمرو (اصل اول CPTED) منجر شده و در نهایت، احساس ناامنی و آسیب‌پذیری را در

در این مطالعه به عنوان کلیدی ترین عامل این بُعد شناسایی شد، به وضوح توسط سعیدی و همکاران (۲۰۲۵) و محروس و همکاران (۲۰۱۸) نیز شناسایی شده است. این محققان به ترتیب، بر «کیفیت روشنایی» و «مشاهده پذیری و راهیابی» به عنوان پیش بینی کننده های اصلی امنیت درک شده تأکید کرده اند و در ادامه در بعد اجتماعی، یافته این پژوهش که «نبود رفتارهای پرخطر» را به عنوان قوی ترین پیش بین کننده امنیت شناسایی کرد، حضور افراد نابهنجار و مست را از عوامل اصلی نگرانی از وقوع جرم دانسته اند. این همگرایی، بر اهمیت مدیریت فعال و پیشگیرانه فضا برای دورسازی عوامل تهدیدزا صحنه می گذارد و در آخر در بعد کارکردی، نقش مؤثر «پارکینگ های نظارت شده» در افزایش امنیت که در این پژوهش نشان داده شد. این پژوهش با ارائه تحلیلی دقیق و چندبعدی، گامی فراتر نهاده و سازوکارهای شکل دهنده ایجاد احساس امنیت و مصونیت از خطر را در چارچوبی علمی تبیین می کند. بنابراین، پارک ملت سنندج، با بهره گیری از پتانسیل های طبیعی خود و با اولویت بندی اقداماتی چون: حذف نقاط کور از طریق هرس اصولی پوشش گیاهی و طراحی منظره باز، ارتقاء کیفی و کمی سیستم روشنایی به ویژه در شب، تقویت نظارت رسمی و اجتماعی با افزایش حضور فعال نیروهای امنیتی و ایجاد جاذبه برای حضور پایدار شهروندان و ایجاد تنوع در فعالیت ها و فضاها می تواند به عنوان الگویی موفق برای دیگر پارک های شهری، نه تنها در راستای افزایش کمی فضاهای سبز، بلکه در جهت ارتقاء کیفی آن ها به عنوان کانون های امن، پویا و سرزنده زندگی اجتماعی عمل کند. این سرمایه گذاری ها به افزایش رضایتمندی شهروندان، تحقق حقوق شهروندی و درنهایت، پایداری و سلامت اجتماعی کلان شهرها می انجامد.

اموال آن ها می شود. بنابراین، می توان گفت که ایجاد حس امنیت در پارک ملت در گرو درک تعامل پویا بین ابعاد پنج گانه است که بعد زیست محیطی بستر فیزیکی لازم را فراهم می کند، اما تحقق کامل امنیت بدون حضور بعد اجتماعی ممکن نیست.

۶ جمع بندی و نتیجه گیری

نتایج این پژوهش به وضوح نشان می دهد که حس امنیت و مصونیت از خطر در پارک شهری ملت سنندج، پدیده ای چندبعدی و پیچیده و حاصل تعامل و تأثیر متقابل پنج بُعد کلیدی زیست محیطی، کالبدی-فضایی، منظر، اجتماعی و کارکردی است. یافته ها با صراحت تأیید می کنند که طراحی و مدیریت خردمندانه این ابعاد در چارچوب اصول CPTED، سنگ بنای خلق محیطی امن، پویا و پایدار برای شهروندان است. به شیوه ای که در بعد زیست محیطی، این پژوهش نشان می دهد که شاخص «نبود نقاط کور و پنهان» با بهره گیری از طراحی هوشمندانه پوشش گیاهی، قوی ترین رابطه مثبت را با احساس امنیت دارد. این یافته تجلی عینی اصل «نظارت طبیعی» در چارچوب CPTED است. چنین همخوانی علمی، بر ضرورت برنامه ریزی محیطی هدفمند برای حذف فضاهای غیرقابل نظارت تأکید می ورزد. همچنین در بعد کالبدی-فضایی، نتیجه جالب توجه این پژوهش درباره رابطه معکوس وسعت بسیار زیاد فضا با احساس امنیت، یافته های یاسوری و همکاران (۲۰۱۶) را تداعی می کند که احساس امنیت بیشتر در ساعات اوج حضور مردم (۸ تا ۱۲ صبح) و در فضاهای با مقیاس انسانی تر را گزارش کرده بودند. این امر بر لزوم طراحی فضاهای تعریف شده و دنج به جای فضاهای بیهویت و گسترده تأکید می کند و اما در بعد منظر، تأثیر غیرقابل انکار «روشنایی کافی و مناسب» که

منابع

Abdollahi, A., Hagh-shenas, M., Sayyari, S., & Sayyari, H. (2024). Perceived

security and strategies to increase the sense of security in urban

- spaces (Case study: Abidar Park in Sanandaj City). *Urban Structure and Function Studies*, 42, 7–
- <http://irdoi.ir/10.22080/usfs.2024.27172.2436>.
- Amamanipour, S., & Mashayekh, P. (2021). A review of crime prevention methods. *The First International Conference on Legal Research, Political Sciences and Legal Responsibility of Medical Staff*.
- <https://civil-ica.com/doc/1299559/>.
- Aram, F., García, E. H., Solgi, E., & Mansournia, S. (2019). Urban green space cooling effect in cities. *Heliyon*, 5(4).
- <http://irdoi.ir/10.1016/j.heliyon.2019.e01339>.
- Baran, P. K., Tabrizian, P., Zhai, Y., Smith, J. W., & Floyd, M. F. (2018). An exploratory study of perceived safety in a neighborhood park using immersive virtual environments. *Urban Forestry & Urban Greening*, 35, 72–81.
- <https://doi.org/10.1016/j.ufug.2018.08.009>.
- Duan, J., Wang, Y., Fan, C., Xia, B., & de Groot, R. (2018). Perception of urban environmental risks and the effects of urban green infrastructures (UGIs) on human well-being in four public green spaces of Guangzhou, China. *Environmental management*, 62(3), 500–517.
- <http://irdoi.ir/10.1007/s00267-018-1068-8>.
- Eller, E., & Frey, D. (2019). Psychological perspectives on perceived safety: Social factors of feeling safe. In *Perceived safety: A multidisciplinary perspective* (pp. 43–60). Springer.
- http://irdoi.ir/10.1007/978-3-030-11456-5_4.
- Farahani, N. G., Hosseini, J. F., Mirdamadi, M., & Omid, M. (2025). The role of communication tools in urban green space protection: A social innovation perspective from Karaj, Iran. *International Journal of Geoheritage and Parks*.
- <http://irdoi.ir/10.1016/j.ijgeop.2025.05.001>.
- Farrokhi, K. (2020). Macro-level factors for crime prevention and the realization of criminal justice / Part one. *Correction and Education*, 135, 54
- <http://irdoi.ir/10.14288/1.0391887>
- He, Q., Wu, L., Lee, C. S., Zhu, C., Bai, W., Guo, W., & Ye, X. (2025). Greener the safer? Effects of urban green space on community safety and perception of safety using satellite and street view imagery data. *Journal of Criminal Justice*, 97, 102372.
- <http://irdoi.ir/10.1016/j.jcrimjus.2025.102372>.
- Jabbar, M., Yusoff, M. M., & Shafie, A. (2022). Assessing the role of urban green spaces for human well-being:

- A systematic review. *GeoJournal*, 87(5), 4405–4423. <http://irdoi.ir/>
- Kelling, G. L., & Wilson, J. Q. (1982). Broken windows. *Atlantic monthly*, 249(3), 29–38.
<http://irdoi.ir/10.22034/man-zar.2022.306979.2156>.
- Kim, D. H., & Noh, K. B. (2018). Perceived adequacy of illumination and pedestrians' night-time experiences in urban obscured spaces: A case of London. *Indoor and Built Environment*, 27(8), 1134–1148.
<http://irdoi.ir/10.1177/1420326X18790630>
- Laleh Majin, B. (2019). Police approaches to law enforcement prevention of crime. *Bushehr Law Enforcement Knowledge Journal*, 17, 87–111.
- Lei, W. S. C., Suntikul, W., & Chen, Z. (2023). Tourism development induced social change. *Annals of Tourism Research Empirical Insights*, 4(1), 100088.
<http://irdoi.ir/10.1016/j.an-nale.2023.100088>.
- Lis, A., & Iwankowski, P. (2021). Why is dense vegetation in city parks unpopular? The mediative role of sense of privacy and safety. *Urban Forestry & Urban Greening*, 59, 126988.
<http://irdoi.ir/10.1016/j.ufug.2021.126988>.
- Lis, A., Pardela, Ł., & Iwankowski, P. (2019). Impact of vegetation on perceived safety and preference in city parks. *Sustainability*, 11(22), 6324.
<http://irdoi.ir/10.3390/su11226324>.
- Luo, S., Xie, J., & Furuya, K. (2021). “We need such a space”: Residents' motives for visiting urban green spaces during the COVID-19 pandemic. *Sustainability*, 13(12), 6806.
<https://doi.org/10.3390/su13126806>.
- Mahrous, A. M., Moustafa, Y. M., & Abou El-Ela, M. A. (2018). Physical characteristics and perceived security in urban parks: Investigation in the Egyptian context. *Ain Shams Engineering Journal*, 9(4), 3055–3066.
<http://irdoi.ir/10.1016/j.asej.2018.07.003>.
- Mbonyumuvunyi, J. M. V. (2021). Contribution of Smart Intelligent Video surveillance solutions for public safety in Kigali City: Case study of Rwanda National Police College of science and Technology]. <http://hdl.handle.net/123456789/1561>
- Mohammadi, S. M. A. (2021). The Role of Vegetation in Formation of Social Anomalies and Perceived Safety in Urban Parks (Case study: Shush Park in District 12 of Tehran). *Manzar: The Iranian Scientific Journal of Landscape*, 13(54).
<http://irdoi.ir/10.22034/man-zar.2021.240201.2071>.

- Moghim, N., & Mo'meni, K. (2019). Investigating and evaluating the efficiency of urban spaces in the needs of the elderly with an emphasis on urban parks. *New Perspectives in Human Geography*, 11 (4), 397-414.
- Najafi Abrandabadi, A. H., & Shira, A. (2019). A review of the crime prevention bill (With a judicial approach). *Crime Prevention Studies*, 14 (3), 043.
<https://ensani.ir/file/download/article/20120614195122-9026-91>
- Nazemfar, H., Alavi, S., & Eshghi, A. (2018). Evaluating security in urban public spaces (Case study: Parks in Tehran). *Human Sciences Modares (Spatial Planning)*, 22 (4), 133-165.
- Nwabuko, S. O., Agwu, K. D., Irouke, V. M., & Ilouno, D. O. (2024). Crime and Infrastructure: A Case Study of Enugu Urban. *International Journal of Research and Innovation in Social Science*, 8(5), 491508.
<http://irdoi.ir/10.47772/IJRISS.2024.805037>.
- Pidlisna, O., Simonova, A., Ivanova, N., Bondarenko, V., & Yesipov, A. (2023). Harmonisation of the urban environment by means of visual art, lighting design, and architecture. *Acta Scientiarum Polonorum Administratio Locorum*, 22(1), 59-72.
<http://irdoi.ir/10.31648/aspal.8214>.
- Quintero, J. C. C. (2019). Reducing Fear of Crime through Design against Crime.
https://opac.ll.chibau.jp/da/curator/107374/TLA_0324.
- Razali, A., Mustaffa, J., & Kamsani, S. R. (2021). Reducing recidivism among former offenders: Strategies to increase success in social reintegration. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 12(3).
<http://dx.doi.org/10.47814/ijssrr.v6i11.1662>.
- Rezaei, H., et al. (2019). Security and leisure in urban green spaces (Case study: District parks of Yazd City). *Human Sciences Modares (Spatial Planning)*, 22 (2), 87-121.
<http://irdoi.ir/10.22059/JHGR.2020.278047.1007887>.
- Saeedi, I., Shayesteh, K., & Faraji, T. (2025). Urban green infrastructure and safety: Examining the relative effects of socio-economic and environmental factors on perceived safety of users. *Security Journal*, 38(1), 6.
<http://irdoi.ir/10.1057/s41284-024-00456-y>.
- Sarre, R. (2024). *Preventing Crime: What We Know, and What We Need to Do*. Springer Nature.
- Seifi, M., Abdullah, A., Haron, S., & Salman, A. (2019). Creating secured residential places: Conflicting design elements of natural surveillance,

- access control and territoriality. IOP conference series: Materials science and engineering, <http://irdoi.ir/10.1088/1757-899X/636/1/012017>.
- Socha, R., & Kogut, B. (2020). Urban video surveillance as a tool to improve security in public spaces. *Sustainability*, 12(15), 6210. <https://doi.org/10.3390/su12156210>.
- Soni, S., Shankar, V. G., & Chaurasia, S. (2019). Route-the safe: A robust model for safest route prediction using crime and accidental data. *Int. J. Adv. Sci. Technol*, 28(16), 1415–1428. <https://www.researchgate.et/profile/VenkateshGauriShankar/publication/33806313>.
- Sutton, A., Cherney, A., White, R., & Clancey, G. (2021). *Crime prevention*. Cambridge University Press. <http://irdoi.ir/10.1017/CBO9780511804601>.
- Vogiatzaki, M., Zerefos, S., & Hoque Tania, M. (2020). Enhancing city sustainability through smart technologies: A framework for automatic pre-emptive action to promote safety and security using lighting and ICT-based surveillance. *Sustainability*, 12(15), 6142. <http://irdoi.ir/10.3390/su12156142>.
- Vojvodíková, B., Tichá, I., & Starzewska-Sikorska, A. (2022). Implementing nature-based solutions in urban spaces in the context of the sense of danger that citizens may feel. *Land*, 11(10), 1712. <http://irdoi.ir/10.3390/land11101712>.
- Weisburd, S. (2021). Police presence, rapid response rates, and crime prevention. *Review of Economics and Statistics*, 103(2), 280–293. http://irdoi.ir/10.1162/rest_a_00889.
- Yasouri, M., Sojudi, M., & Emami, S. F. (2016). Investigation and measurement of security level in urban spaces (Case study: Mellat Park, Rasht City). *Law Enforcement Geography Research Journal*, 4 (16), 61–90.